

Zielona Góra, dnia 7 sierpnia 2014 r.

OPINIA

w przedmiocie zakresu uprawnień aplikanta radcowskiego związanych z zastępowaniem radcy prawnego przed sądami, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu w okresie po zakończeniu aplikacji.

W związku z przedstawieniem do rozstrzygnięcia pytania: „Czy przez okres roku od daty zakończenia aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji radcowskiej, oprócz zastępowania radcy prawnego w zakresie, o którym mowa w art. 35¹ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (j.t. Dz. U. 2014 r., poz. 637 z późn. zm.), aplikant radcowski może również sporządzać i podpisywać pisma procesowe związane z występowaniem radcy prawnego przed sądami, organami ścigania i organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami - z wyraźnego upoważnienia radcy prawnego, z wyłączeniem apelacji, skargi kasacyjnej i skargi konstytucyjnej, tj. korzystać z uprawnienia wskazanego w art. 35¹ ust. 4 powyżej powołanej ustawy?” przedstawiam poniższe stanowisko.

Udzielenie odpowiedzi na przytoczone na wstępie pytanie sprowadza się do określenia wzajemnej relacji w jakiej pozostają unormowania art. 35¹ ust. 1 ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o radcach prawnych (j.t. Dz.U. 2014 r., poz. 637 z późn. zm.), dalej powoływanej jako „u.r.pr.” i art. 35¹ ust. 4 tej ustawy¹. Zgodnie z art. 35¹ ust. 1 u.r.pr.: *„Art. 35¹. 1. Po sześciu miesiącach aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego przed sądami, organami ścigania, organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami, z wyjątkiem Sądu Najwyższego, Naczelnego Sądu Administracyjnego, Trybunału Konstytucyjnego i Trybunału Stanu.*

2. Przez okres roku od daty zakończenia aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu

¹ W istocie – jak się okaże w dalszej części opinii – wyróżnienie w pytaniu uprawnienia aplikanta radcowskiego, o którym mowa w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr., do zastępowania radcy prawnego i jakoby odrębnego od niego uprawnienia aplikanta radcowskiego, o którym mowa w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr., do sporządzania i podpisywania pism procesowych, poprzez zadanie pytania, czy obok pierwszego uprawnienia aplikant w okresie roku po zakończeniu aplikacji może wykonywać drugie z wymienionych w pytaniu uprawnień jest w ocenie opiniującego wadliwe, zaś odpowiedź na pytanie powinna wyjaśniać, czy w ww. okresie aplikant radcowski zachowuje uprawnienie do sporządzania i podpisywania pism procesowych na zasadach określonych w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr.

aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego w zakresie, o którym mowa w ust. 1.

3. Uprawnienia, o których mowa w ust. 1, dotyczą również spraw objętych świadczeniem pomocy prawnej z urzędu.

4. Aplikant radcowski może sporządzać i podpisywać pisma procesowe związane z występowaniem radcy prawnego przed sądami, organami ścigania i organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami - z wyraźnego upoważnienia radcy prawnego, z wyłączeniem apelacji, skargi kasacyjnej i skargi konstytucyjnej.

5. Aplikant adwokacki może zastępować radcę prawnego na takich samych zasadach jak adwokata, jeżeli radca prawny jest współnikiem w spółce adwokacko-radcowskiej.”

Do uprawnień aplikanta związanych z zastępowaniem radcy prawnego w przed sądami, organami ścigania i organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami (dalej „zastępowanie radcy prawnego przez aplikanta”) w okresie po zakończeniu aplikacji radcowskiej odnosi się art. 35¹ ust. 2 u.r.pr. Zgodnie z tym przepisem: „Przez okres roku od daty zakończenia aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji radcowskiej aplikant radcowski może zastępować radcę prawnego w zakresie, o którym mowa w ust. 1.” (podkreślenie opiniującego). Odesłanie, przy uregulowaniu uprawnienia do zastępowania radcy prawnego przysługującego aplikantowi, który ukończył aplikację, do art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. bez jednoczesnego odesłania do uprawnień, o których mowa w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. mogło wzbudzić wątpliwość wyartykułowaną w przytoczonym na wstępie pytaniu. Pozornie bowiem przepis art. 35¹ ust. 2 u.r.pr. określając zakres uprawnień aplikanta, jakie przysługują mu w zakresie zastępowania radcy prawnego po zakończeniu aplikacji, pomija (nie odsyła do nich) uprawnienia przewidziane w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. Byłoby tak, gdyby przepis art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. statuował odrębne uprawnienie aplikanta radcowskiego, od uprawnienia, o którym mowa w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr., a więc gdyby uprawnienie (do zastępowania radcy prawnego przed sądami, organami ścigania i organami państwowymi, samorządowymi i innymi instytucjami), o którym mowa w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr., obejmowało wyłącznie uprawnienie do podejmowania tych czynności przed ww. organami i instytucjami, które nie przybierają formy pisma procesowego, zaś uprawnienie do sporządzania i podpisywania pism procesowych związanych z występowaniem radcy prawnego przed tymi organami i instytucjami jako odrębne uprawnienie statuowane było w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. Innymi słowy – byłoby tak, gdyby pojęcie zastępowania radcy prawnego przed organami i instytucjami zastosowane w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. nie obejmowało swoim zakresem sporządzania i podpisywania pism procesowych w

postępowaniach przed organami i instytucjami tam wymienionymi.

W ocenie opiniującego taka wykładnia art. 35¹ u.r.pr. byłaby wykładnią wadliwą z następujących względów. Po pierwsze przeciwko tej wykładni przemawiają względy językowe. Mianowicie przepis art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. przewiduje uprawnienie aplikanta radcowskiego do zastępowania radcy prawnego przed sądami, organami, instytucjami etc. - do zastępowania, czyli podejmowania działań za (w miejsce) radcy prawnego. Zgodnie z definicją słownikową **zastąpić** — **zastępować** oznacza m.in. „przejąć czyjeś obowiązki”², „wyręczyć kogo w czym, wykonać czyjeś czynności, zrobić co zamiast kogo innego”³, zaś **zastępstwo** oznacza „wykonywanie obowiązków za kogoś; też: obowiązki wypełniane za kogoś”⁴, „spełnianie jakichś czynności, obowiązków za kogo, występowanie w czyim imieniu imieniu, zamiast kogo”⁵. Skoro zatem zastępowanie/ zastępstwo radcy prawnego przez aplikanta oznacza podejmowanie działań w miejsce radcy prawnego i wykonywanie jego obowiązków, pojęcie to obejmuje swoim znaczeniem wszystkie czynności do jakich podejmowania uprawniony jest radca prawny w tych postępowaniach, w których w myśl art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. może zostać zastąpiony przez aplikanta radcowskiego (nie oznacza to przy tym, że aplikant radcowski uprawniony jest do podejmowania wszystkich tych czynności - o ograniczeniu tego uprawnienia vide poniżej). Po drugie przeciwko wskazanej powyżej wykładni art. 35¹ u.r.pr. przemawiają również względy systemowe. Gdyby bowiem przyjąć, że art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. samodzielnie i w oderwaniu od regulacji art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. statuuje odrębne od zastępowania radcy prawnego uprawnienie aplikanta radcowskiego do sporządzania i podpisywania pism procesowych przed sądami, organami i innymi instytucjami tam wskazanymi, wówczas oznaczałoby to, że uprawnienie to nie jest uzależnione od upływu wskazanego w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. 6-miesięcznego terminu odbywania aplikacji radcowskiej. Należałoby wówczas konsekwentnie przyjąć, że do sporządzania i podpisywania pism procesowych, o których mowa w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr., aplikant radcowski jest upoważniony od chwili rozpoczęcia aplikacji, a nawet (jak to zostanie wyjaśnione w dalszej części opinii) wcześniej, od chwili uzyskania statusu aplikanta. Aplikant radcowski nie mógłby zatem w okresie pierwszych sześciu miesięcy odbywania aplikacji zastępować radcy prawnego np. na posiedzeniu sądu - będąc jednocześnie uprawnionym do składania w tym samym postępowaniu za radcę prawnego sporządzonych i podpisanych przez siebie pism procesowych (w razie upoważnienia go do tego przez radcę prawnego). Przyjęcie zatem wskazanej na wstępie wykładni prowadziłoby do oczywistej niekonsekwencji i niespójności uregulowania już z

2 internetowy słownik języka polskiego PWN, <http://sjp.pwn.pl/szukaj/zastepowanie>

3 Mały słownik języka polskiego, pod red. Stanisława Skorupki, PWN, Warszawa 1968, s. 984

4 internetowy słownik języka polskiego PWN, <http://sjp.pwn.pl/szukaj/zastepstwo>

5 Mały słownik języka polskiego, pod red. Stanisława Skorupki, PWN, Warszawa 1968, s. 984

wyżej wskazanego powodu. Dodatkowo należy podnieść, że gdyby przyjąć, iż art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. samodzielnie i w oderwaniu od regulacji art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. statuuje odrębne od zastępowania radcy prawnego uprawnienie aplikanta radcowskiego do sporządzania i podpisywania pism procesowych przed sądami, organami i innymi instytucjami tam wskazanymi, a przewidziane w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. uprawnienie do zastępowania radcy prawnego nie obejmuje uprawnienia do sporządzania i podpisywania pism procesowych, to wobec brzmienia art. 35¹ ust. 3 u.r.pr., który przewiduje, że uprawnienia, „*o których mowa w ust. 1, dotyczą również spraw objętych świadczeniem pomocy prawnej z urzędu*”, należałoby również przyjąć, że przepis art. 35¹ ust. 3 u.r.pr., przewidując przyznanie aplikantom radcowskim w sprawach objętych świadczeniem pomocy prawnej z urzędu jedynie tych uprawnień, które nadawane są im w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. (nie obejmującym – w myśl przyjętego założenia – prawa do sporządzania i podpisywania pism procesowych, które byłoby kreowane w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr.), wyłącza jednocześnie w tych kategoriach spraw dopuszczalność sporządzania i podpisywania przez aplikantów radcowskich pism procesowych. Skutek taki nie znajdowałoby jednak żadnego racjonalnego uzasadnienia w charakterze tychże spraw i oznaczałoby zróżnicowanie zakresu uprawnień aplikantów radcowskich w sprawach z wyboru i w sprawach z urzędu bez jakichkolwiek racjonalnych ku temu powodów. Przy tym wskazać należy, że z brzmienia art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. nie wynika jakiegokolwiek wyłączenie uprawnienia aplikanta radcowskiego do sporządzania i podpisywania pism procesowych w sprawach objętych świadczeniem pomocy prawnej z urzędu. W szczególności brak w ww. przepisie zwrotu typu: „z wyłączeniem spraw objętych świadczeniem pomocy prawnej z urzędu”, „z wyłączeniem spraw, o których mowa w ust. 3”, itp. Zgodnie z tym przepisem „aplikant radcowski może sporządzać i podpisywać pisma procesowe”. W myśl powszechnie akceptowanej reguły interpretacyjnej *lege non distinguente* - nie należy rozróżniać, czego prawo nie rozróżnia, a w konsekwencji, o ile ustawodawca posługuje się pojęciem zbiorczym, z zakresu tego pojęcia nie należy wyłączać pewnej kategorii jego desygnatów. Skoro zatem przepis art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. przewiduje, że aplikant radcowski może sporządzać i podpisywać pisma procesowe, oznacza to, że ww. uprawnienie dotyczy wszelkich kategorii spraw i (uprzedzając tok wyводу opinii, należy w tym miejscu wskazać również, że) nie jest (poza ogólnym ograniczeniem uprawnienia do zastępowania radcy prawnego do roku po zakończeniu aplikacji) dodatkowo ograniczone w czasie. Tak samo bowiem, jak nie wynika z brzmienia art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. jakiegokolwiek wyłączenie uprawnienia aplikanta radcowskiego do sporządzania i podpisywania pism procesowych w sprawach objętych świadczeniem pomocy prawnej z urzędu, tak też nie wynika

z brzmienia tego przepisu również jakiegokolwiek ograniczenie w zakresie czasu trwania tego uprawnienia.

W rezultacie przyjęcie zanegowanej powyżej wykładni, skutkowałoby wynikami prowadzącymi do niespójności i niekonsekwencji regulacji art. 35¹ u.r.pr.

Jednocześnie na marginesie wskazać należy, że przy przyjęciu zanegowanej powyżej wykładni, i tak należałoby konsekwentnie przyjąć, że uprawnienie do sporządzania i podpisywania pism procesowych trwa tak długo, jak długo danej osobie przysługuje status aplikanta radcowskiego (a więc także w okresie po zakończeniu szkolenia aplikacyjnego). Po wejściu bowiem w życie z dniem 23 sierpnia 2013 r. ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (Dz.U. 2003, poz. 829) nie ulega wątpliwości, że „Zmienione przepisy ustawy o radcach prawnych wyraźnie odrywają status aplikanta od pojęcia szkolenia zawodowego – aplikacji, która jest treścią jego obowiązków oraz środkiem do osiągnięcia celu, jakim jest uzyskanie wpisu na listę radców prawnych.”⁶, a „Ramy czasowe statusu aplikanta radcowskiego określają uchwały o wpisie na listę aplikantów i skreślenia z listy aplikantów. Tym samym status aplikanta został oderwany od okresu szkolenia (aplikacji), którego zakończenie nie pozbawia go tego przymiotu. Osoba będąca aplikantem radcowskim posiada ten status, dopóki w obrocie prawnym znajduje się uchwała o wpisie na listę aplikantów.”⁷ Z posiadania tego statusu z kolei wynikają określona prawa i obowiązki aplikanta, w tym prawo do zastępowania radcy prawnego w zakresie przewidzianym ustawą o radcach prawnych.⁸ Uprawnienia te są bowiem przyznane aplikantom radcowskim, a więc każdy kto jest aplikantem radcowskim posiada przyznane w ustawie aplikantom uprawnienia, chyba, że ustawa wyraźnie przewiduje co innego, jak to ma miejsce w art. 35¹ ust. 2 u.r.pr., który pozbawia uprawnienia do zastępowania radcy prawnego tych aplikantów, w stosunku do których upłynął rok po skończeniu przez nich aplikacji radcowskiej. Przy tym - w ocenie opiniującego - art. 35¹ ust. 2 u.r.pr., przewidując, że aplikant po zakończeniu aplikacji zachowuje prawo do zastępowania radcy prawnego w zakresie dopuszczonym ustawą, ma w tym zakresie znaczenie deklaratoryjne (właściwie wprowadza ograniczenie rocznym terminem w wykonywaniu uprawnień wynikających ze statusu aplikanta, przysługującego na mocy faktu wpisania aplikanta na listę aplikantów radcowskich), bowiem także w poprzednim stanie prawnym, w którym brak było odpowiednika

⁶ A. Bereza, *Postępowanie w sprawie wpisu na listę aplikantów oraz status aplikanta radcowskiego w świetle zmian wprowadzonych w ustawie o radcach prawnych w ramach tzw. deregulacji zawodów*, Radca Prawny 2013, Nr 143, Dodatek Naukowy, s. 2D

⁷ A. Bereza, *Postępowanie w sprawie wpisu na listę aplikantów oraz status aplikanta radcowskiego w świetle zmian wprowadzonych w ustawie o radcach prawnych w ramach tzw. deregulacji zawodów*, Radca Prawny 2013, Nr 143, Dodatek Naukowy, s. 4D za postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 14 marca 2012 r., I PK 185/11

⁸ por. A. Bereza, op. cit. s. 7D

tego przepisu, przesądzone zostało przez Sąd Najwyższy, że status aplikanta radcowskiego i wynikające z niego uprawnienia (w tym uprawnienie do zastępowania radcy prawnego) oderwane zostały od ram czasowych wyznaczonych okresem szkolenia i trwają w dalszym ciągu także po zakończeniu aplikacji (procesu szkolenia), aż do skreślenia aplikanta z listy aplikantów radcowskich⁹. Tożsame ze stanowiskiem Sądu Najwyższego stanowisko w tym przedmiocie zajmował na gruncie poprzednio obowiązującego stanu prawnego także Ośrodek Badań, Studiów i Legislacji Krajowej Rady Radców Prawnych.¹⁰ Wobec powyższego, przy przyjęciu, że uprawnienie do sporządzania i podpisywania pism procesowych statuowane jest samoistnie w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr., jako uprawnienie odrębne od uprawnienia przewidzianego w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. i nie będące ograniczone terminem przewidzianym w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr., ani też nie będące objęte regulacją art. 35¹ ust. 2 u.r.pr. (co byłoby konsekwencją odesłania w tym przepisie wyłącznie do odrębnego od uprawnienia przyznanego aplikantom w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. uprawnienia przewidzianego w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr.) - należałoby jednocześnie przyjąć, że uprawnienie to trwa - jako uprawnienie wynikające ze statusu aplikanta radcowskiego - tak długo (w tym po zakończeniu szkolenia), jak długo trwa status aplikanta radcowskiego, związany z wpisem na listę aplikantów radcowskich.

Jak wskazano powyżej w ocenie opiniującego ten kierunek wykładni art. 35¹ u.r.pr. jest jednak wadliwy. Jak również wskazano powyżej – w ocenie opiniującego – zastępowanie radcy prawnego, o którym mowa w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr., obejmuje również czynności polegające na sporządzaniu i podpisywaniu pism procesowych. W rezultacie art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. upoważnia aplikanta radcowskiego do zastępowania radcy prawnego bez ograniczenia rodzaju czynności jakie mogą być zamiast (w zastępstwie) radcy prawnego przez aplikanta podejmowane. Ograniczenie takie wynika natomiast z art. 35¹ ust. 4 u.r.pr., który uzależnia dopuszczalność sporządzania i podpisywania pism procesowych przez aplikanta radcowskiego od wyraźnego w tym zakresie upoważnienia przez radcę prawnego oraz ogranicza rodzaj pism procesowych, które aplikant radcowski może sporządzać i podpisywać. Istota art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. nie polega zatem na tym, że kreuje (statuuje) on uprawnienie aplikanta radcowskiego do sporządzania i podpisywania pism procesowych w zakresie tam wskazanym, ale na tym, że przepis ten ogranicza upoważnienie aplikanta radcowskiego do zastępowania radcy prawnego zawarte w art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. poprzez uzależnienie dopuszczalności dokonywania niektórych czynności z zakresu zastępstwa radcy prawnego przez aplikanta radcowskiego (sporządzanie i podpisywanie pism procesowych) od dodatkowego wyraźnego w tym przedmiocie upoważnienia

⁹ postanowienie Sądu Najwyższego – Izba Pracy, Ubezpieczeń Społecznych i Spraw Publicznych z 14 marca 2012 r., I PK 185/11

¹⁰ por. A. Bereza, op. cit. s. 2D

ze strony radcy prawnego oraz poprzez wyłączenie od tego uprawnienia pewnych kategorii pism procesowych. W rezultacie przepis art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. uzupełnia niejako przepis art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. i dopiero oba te przepisy łącznie wyznaczają zakres uprawnień aplikanta radcowskiego do zastępowania radcy prawnego. Stosownie do tego należy przyjąć, że przepisy art. 35¹ ust. 2 i 3 u.r.pr., odsyłając do art. 35¹ ust. 1 u.r.pr., odsyłają w istocie do art. 35¹ ust. 1 u.r.pr. z ograniczeniami wynikającymi z art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. W rezultacie sformułowanie art. 35¹ ust. 2 u.r.pr., zgodnie z którym aplikant radcowski może przez okres roku od daty zakończenia aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji radcowskiej zastępować radcę prawnego „w zakresie, o którym mowa w ust. 1” odnosi się nie do rodzaju czynności jakie radca prawny może powierzyć do wykonania w swoim zastępstwie aplikantowi radcowskiemu (a więc nie do tego, czy w zakres tych czynności wchodzi sporządzanie i podpisywanie pism procesowych), ale do postępowań, w których może to uczynić i oznacza, że radca prawny może to uczynić we wszystkich postępowaniach z wyłączeniem postępowań przed Sądem Najwyższym, Naczelnym Sądem Administracyjnym, Trybunałem Konstytucyjnym i Trybunałem Stanu (to jest właśnie ten „zakres”, o którym mowa w art. 35¹ ust. 2 u.r.pr.). Przepis art. 35¹ ust. 4 u.r.pr. odnosi się bowiem - z racji swojego umiejscowienia jako ustęp 4 usytuowany po ustępach 1 do 3 - do wszystkich (wskazanych w poprzedzających ten ustęp ustępach 1 do 3) przypadków zastępowania radcy prawnego przez aplikanta radcowskiego (argument natury systemowej). Usytuowanie unormowania dotyczącego sporządzania i podpisywania przez aplikanta radcowskiego pism w miejsce radcy prawnego w ustępie 4, po ustępach 1- 3, powoduje, że regulacja ta odnosi się do każdej z sytuacji unormowanych w ustępach 1 – 3 poprzedzających uregulowanie zawarte w tym ustępie.

Konkluzje powyższe w pewnym stopniu wzmacniają również materiały z prac legislacyjnych poprzedzających uchwalenie ustawy z dnia 13 czerwca 2013 r. o zmianie ustaw regulujących wykonywanie niektórych zawodów (Dz.U. 2003, poz. 829), a konkretnie uzasadnienie projektu tej ustawy w części odnoszącej się do projektowanej regulacji dotyczącej statusu aplikanta adwokackiego i radcowskiego. Wskazano tam bowiem, że: *„Proponuje się także uregulowanie statusu aplikanta adwokackiego. Wychodząc naprzeciw oczekiwaniom samorządu zawodowego adwokatów, w projekcie ustawy zaproponowano rozwiązania mające na celu wyznaczenie ram czasowych dla pozostawania osoby, która odbyła aplikację adwokacką, aplikantem adwokackim. Zaproponowane zmiany jednoznacznie wskazują, do którego momentu aplikant może zastępować przed sądem swojego patrona, jak również w jakim przypadku rada może skreślić aplikanta z listy. **Zmiany te zniosą również barierę dla aplikantów w zakresie***

świadczenia pomocy prawnej, ponieważ brak jasnych przepisów w zakresie statusu aplikanta po zdany egzaminie zawodowym powodował, że sądy niejednokrotnie nie dopuszczały możliwości zastępowania patrona przez aplikanta po odbyciu aplikacji. Zmiany te określono poprzez wskazanie, do którego momentu aplikant może zastępować przed sądem swojego patrona (6 miesięcy od otrzymania zaświadczenia o odbyciu aplikacji, które ma być wydane nie później niż w terminie 14 dni od dnia zakończenia aplikacji). (...) Zaproponowane zmiany w ustawie o radcach prawnych są analogiczne do zmian dotyczących zawodu adwokata, tj. (...) doprecyzowanie przepisów dotyczących aplikanta radcowskiego (...).”¹¹ (podkreślenia i wytłuszczenie opiniującego). Z przytoczonego fragmentu wynika, po pierwsze że projektodawca wprowadzając uregulowanie dotyczące rocznego okresu zastępowania radców prawnych przez aplikantów radcowskich po zakończeniu aplikacji, uznawał tę regulację za wprowadzającą ograniczenie w czasie wynikającej z istniejącego statusu aplikanta dopuszczalności wykonywania tego zastępstwa, a nie wprowadzenie dopiero - w przeciwnym razie nie istniejącego - upoważnienia do jego wykonywania po zakończeniu aplikacji (fragment objęty podkreśleniem pierwszym) oraz po drugie (i co istotniejsze) celem regulacji było zniesienie barier dla aplikantów w zakresie świadczenia pomocy prawnej po zakończeniu aplikacji (podkreślenie drugie). Skoro zaś intencją ustawodawcy było zniesienie barier do działania przez aplikantów radcowskich w okresie roku po zakończeniu aplikacji, to niewątpliwie nie było jego intencją ograniczanie aplikantów w zakresie uprawnień przysługujących im w tym okresie w ramach prawa do zastępowania radców prawnych, a więc wprowadzenie barier w tymże zakresie.

W rezultacie w ocenie opiniującego przez okres roku od daty zakończenia aplikacji wskazanej w zaświadczeniu o odbyciu aplikacji radcowskiej, aplikant radcowski może - z wyraźnego upoważnienia radcy prawnego - sporządzać i podpisywać pisma procesowe w zakresie wskazanym w art. 35¹ ust. 4 u.r.pr.

Opracował

r.pr. Wojciech Bujko

11 Druk Nr 806 Sejmu RP VII kadencji – za System Informacji Prawnej Lex